

29-10-2009

Sagsnr.
2009-144592

Dokumentnr.
2009-651091

Sagsbehandler
Morten Smedegaard

Kompensationsordninger på Dagtilbudsområdet

Kompensationsordninger er midler, der tildeles daginstitutioner ud fra nogle fysiske objektive kriterier. Målsætningen med kompensationsordningerne har været at ligestille servicetilbud for de enkelte institutioner, på trods af et forskelligt bygningsmæssigt udgangspunkt (trapper, ingen legeplads, langt til liggehal, følgeordning etc.).

Som led i den generelle genopretning i BUF er der igennem de senere år udviklet mere simple og gennemsigtige budgetmodeller, og tidligere tiders mange konkret aftalte budgetter er blevet erstattet af enkle budgetmodeller – i hovedtræk et fast grundbeløb og et taxameterpris pr. barn. I den forbindelse har kompensationsordningerne på dagtilbudsområdet været en af de resterende ordninger i forhold til at kompensere for konkrete forhold på den enkelte institution.

Kompensationsordninger indgår som en del af budgetfastsættelsen pr. institution, og da det samlede budget pr. enhed ikke er knyttet til specifikke opgaver, omfatter det også kompensationsordninger.

Det indebærer at de institutioner der rammes af kompensationsbesparelsen oplever at få skåret en betydelig del af driftsrammen, men med samme opgavesæt.

Alternativet til en afskaffelse af kompensationsordninger er en generel besparelse, der rammer bredt, hvorved alle oplever samme beskæring af driftsrammen.

I Bilag 5A er fremstillet en oversigt over Kompensationsordninger, hvilket giver et overblik over de aktuelle kompensationsordninger på området.

Aktuelt er der 450 institutioner, som modtager kompensationsmidler udover den gældende budgettildelingsmodel, hvilket udgør 74 % af alle institutioner. Der er i alt udmeldt 101 mill.kr. svarende til 3 % af institutionernes totale budget.

Implementeringsforslaget nedenfor tager afsæt i beslutningen om at spare 47,7 mill.kr. netto i 2010 og 62,6 mill.kr. netto i 2011 alene på kompensationsordninger. Det er disse beløb, der har været drøftet

politisk. Da en besparelse på budgetudmeldingen til institutionerne også påvirker forældrebetalingen, så kan besparelsen for 2010 opdeles i to dele; en forældrebetalingsandel på 8,1 mill. kr. og en øvrig del på 39,6 mill. kr.

Forvaltningen har gennemgået ordningerne og deres historik konkret, herunder drøftet tildelingskriterier med de pædagogiske konsulenter. En beskrivelse af de enkelte ordninger og kriterier fremgår af den sidste del af dette notat. Forvaltningen har ikke haft mulighed for indenfor den korte tid at foretage en konkret og ensartet fysisk gennemgang af de berørte 450 institutioner.

Det anbefales:

1. De institutioner der er berørt af besparelsen vil blive gennemgået helt konkret i første halvår. På den baggrund vil forvaltningen undersøge hvilke muligheder der er for at investere i forbedring af fysiske arbejdsforhold med henblik på fremadrettet at afskaffe kompensationsordninger. Hvor dette ikke er muligt etableres et nyt samlet kompensationsbeløb for fysiske forhold.

2. Der sættes en øvre grænse på 5 % for hvor hårdt den enkelte institution berøres af de samlede besparelser. Dermed sker der en delvis udjævning af besparelsen, således at en større del af den samlede besparelse udmøntes som en generel besparelse på alle institutioner.

I bilag 5B er opgjøret de institutionsspecifikke forhold, herunder en konkret opgørelse af 5 % tilbagefordelingen af midler. Opgørelsen er foreløbig, da budgetudmeldingen ikke er endeligt udarbejdet.

Det indstilles derfor, at forvaltningen i første kvartal af 2010 i dialog med institutionsledere, distriktsrepræsentanter og de faglige organisationer, drøfter og eventuelt udarbejder en ny kompensationsmodel for 2011 inden for den tilbageværende ramme, der sikrer den bedst mulige fortsat compensation for fysiske forhold.

I 2010 er kompensationsordningerne til følgeordninger, manglende legeplads, udflytterinstitutioner og (dele af) de konkrete aftaler opretholdt.

Hvordan indgår kompensationsordninger i enhedsprisen?

Områdets overordnede enhedspris består af grundtildeling, kompensationsordninger og pladspriser.

Det betyder, at en reduktion i den børnetalsafhængige bevilling på 3,7 % eller bortfald af kompensationsmidler vil påvirke den

overordnede enhedspris på området ens.

Forskellen mellem de to finansieringsmetoder ligger i, at en pladsprisreduktion rammer alle institutioner ens, mens bortfald af kompensationsordninger rammer nogle institutioner mere end andre.

Forslag til implementering af besparelsen

Da de politiske drøftelser tog udgangspunkt i de såkaldte bruttobeløb, så indstilles det, at besparelsen opdeles således, at forældrebetalingens andelen finansieres som en del af reduktionen på pladsprisen.

Det betyder, at besparelsen i 2010 på 47,7 mill.kr. udmøntes ved, at 8,1 mill.kr. indregnes i pladsprisen og, at 39,6 mill.kr. udmøntes ved bortfald af kompensationsordninger.

Tilsvarende gælder for 2011, hvor yderligere 2,2 mill.kr. indregnes i pladsprisen, og yderligere 12,7 mill.kr. indhentes ved bortfald af kompensationsordninger. Den samlede besparelse på 62,6 mill.kr. netto i 2011 udmøntes som 10,3 mill.kr. indregnet i pladsprisen og 52,3 mill.kr. finansieret ved bortfald af kompensationsordninger.

Garantiordning

For at sikre en bæredygtig fordeling af besparelsen, indstilles det hermed, at ingen institutioner som følge af de samlede besparelser, får en samlet nedgang i budgettet på mere end 5 pct. i 2010. I primo udmeldingen til institutionerne får ingen således en besparelse i 2010 over 5 % af deres samlede budget.

Dette sikres ved, at hver enkelt institutions budget først fratrækkes de generelle besparelser. De resterende beløb på institutionsbudget op til 5 % tages af kompensationsmidlerne. De foreløbige beregninger viser, at garantiordningen vil "koste" ca. 15 mill. kr.

De foreløbige beregninger viser, at ca. 215 institutioner vil blive omfattet af garantiordningen, og således "beholde" (dele af) midlerne fra de tidligere kompensationsordninger som følge af 5 % garantien.

Det er dermed et flertal af institutioner (ca. 400) der ligger under 5 % grænsen – enten fordi de ikke har kompensationsordninger eller fordi kompensationsordningerne ikke udgør så stor en andel af institutionens økonomi.

På baggrund af beregninger på aktuelle grundlag vurderes det at totalt vil der ikke være midler til finansiering af nye kompensations-ordninger efter finansiering af garantisummen.

Kompensationsordningerne til *manglende legeplads* og *følgeordninger* bevares uforandret. Der indstilles justeret på de *konkrete særaftaler* således at en andel bortfalder, og for *udflytterinstitutioner* justeres på budgettildelingen, således at en mindre besparelse på 2 mill. kr. opnås.